

Mobiilin työn hyvinvointikartoitus

Tämä työhyvinvointikartoitus on tarkoitettu vaara- ja haittatekijöiden tunnistamiseen sekä työterveys- ja työturvallisuusriskien arvioinnin tueksi mobiilissa työssä.

Mobiililla työllä tarkoitetaan sähköisten viestintä- ja yhteistyövälineiden (ICT) tukemaa liikkuvaa työtä. Jos työntekijä on poissa päätyöpaikaltaan yli kymmenen tuntia viikossa, hänen katsotaan kuuluvan liikkuvien työntekijöiden ryhmään. Mobiiliin työhön liittyy työntekijän mahdollisuus toteuttaa työtehtäviä joustavasti langattoman teknologian avulla missä ja milloin tahansa. Työtä tehdään esimerkiksi liikennevälineissä, hotelleissa, kotona, kesämökillä ja asiakkaiden luona.

Mobiilista työstä voidaan tunnistaa kuusi laajaa teema-aluetta, joita kutsutaan vaativuustekijöiksi. Näiden teema-alueiden avulla voidaan tarkastella mobiilin työn erityispiirteitä. Ne perustuvat ajatukseen siitä, että työn vaativuus syntyy paitsi työstä itsestään myös työn toimintaympäristön asettamista vaatimuksista. Jos organisaatiossa hallitaan työn toimintaympäristön vaativuus, työn laajentunut toimintaympäristö voi myös lisätä työntekijän hyvinvointia. Jos työn laajentuneen toimintaympäristön kuormitustekijät ovat hallitsemattomia, ne voivat olla työturvallisuusriski.

Monipaikkaisen työskentelyn, uudella tavalla rakentuvan työajan, matkustamisen, työn projektimaisuuden, välittyneen vuorovaikutuksen ja yhteistyön sekä erilaisissa kulttuureissa toimimisen merkitys työssä vaatii perusteellista tarkastelua.

Työhön, työympäristöön ja työoloihin liittyvät vaaratekijät on selvitettävä ja tunnistettava järjestelmällisesti. Jos vaaratekijöitä ei voida poistaa, on arvioitava niiden merkitys työntekijöiden turvallisuudelle ja terveydelle. On tärkeää, että jokainen työpaikalla osallistuu oman työympäristönsä vaarojen tunnistamiseen. Tavoitteena on turvallinen ja terveellinen työ ja työympäristö sekä toimiva, tasa-arvoinen ja oikeudenmukainen työyhteisö. Näin mahdollistetaan tuloksellinen, ihmisen hyvinvointia tukeva työ.

Riskien arviointi on laaja-alaista ja systemaattista työhön liittyvien vaarojen tunnistamista ja niiden aiheuttamien riskien suuruuden määrittämistä. Se koostuu:

- työssä esiintyvien vaarojen ja haittojen eli vaaratekijöiden tunnistamisesta
- vaaratekijöiden aiheuttamien riskien suuruuden määrittämisestä
- riskien merkittävyyden arvioinnista
- toimenpiteistä riskien poistamiseksi tai pienentämiseksi siedettävälle tasolle.

Riskien arvioinnin tavoitteena on löytää tehokkaita toimenpiteitä työn turvallisuuden parantamiseksi, vahinkojen ennaltaehkäisemiseksi ja vahinkokustannusten minimoimiseksi.

Työturvallisuuskeskus TTK 2014

Mobiilin työn hyvinvointikartoitus

VAATIVUUSTEKIJÄ	Kunnossa	Kehitettävää	Huomio, toimenpide-ehdotus
Matkustaminen			
<ul style="list-style-type: none"> • Matkapäivien määrä (esim. yli 50 pv/v) 			
<ul style="list-style-type: none"> • Matkapäivien pituus (esim. yli 7,5 h) 			
<ul style="list-style-type: none"> • Matkalle lähtö tai paluu yöaikaan 			
<ul style="list-style-type: none"> • Aikavyöhykkeiden ylittäminen 			
<ul style="list-style-type: none"> • Palautuminen ennen työskentelyn aloittamista matkan jälkeen 			
<ul style="list-style-type: none"> • Toistuvat pitkään kestävät lennot 			
<ul style="list-style-type: none"> • Kohdemaan (-maiden) turvallisuus- ja terveysriskit 			
<ul style="list-style-type: none"> • Muuta 			
Monipaikkaisuus			
<ul style="list-style-type: none"> • Sopivan työtilan löytäminen 			
<ul style="list-style-type: none"> • Työympäristön turvallisuus (tapaturmavaarat, väkivallan uhka); turvallisuushavaintojen ja tapaturmien ilmoittaminen 			
<ul style="list-style-type: none"> • Ergonomia: työasento, kalusteet ja niiden säädöt, työ- ja apuvälineet, näköergonomia 			
<ul style="list-style-type: none"> • Työympäristötekijät: valaistus, lämpöolot, sisäilma, melu 			
<ul style="list-style-type: none"> • Yhteistyön toimivuus: esimiestyö, mahdollisuus osallistua työyhteisön toimintaan, tiedonkulku, yhteydenpito työterveyshuoltoon ja työsuojeluhenkilöstöön 			
<ul style="list-style-type: none"> • Muuta 			
Välittynyt vuorovaikutus ja yhteistyö			
<ul style="list-style-type: none"> • Työhön soveltuvat laitteet ja työvälineet 			
<ul style="list-style-type: none"> • Toimivat ja soveltuvat ohjelmat ja yhteydet 			
<ul style="list-style-type: none"> • Tietotekninen osaaminen 			
<ul style="list-style-type: none"> • Tekninen tuki ongelmatilanteissa 			
<ul style="list-style-type: none"> • Muuta 			

Mobiilin työn hyvinvointikartoitus

VAATIVUUSTEKIJÄ	Kunnossa	Kehitettävää	Huomio, toimenpide-ehdotus
Projektimainen työ			
• Projektien määrä			
• Uusien projektien määrä			
• Projektien alkaminen ja päättyminen, päällekkäisyys, aikapaine			
• Projekteihin liittyvä osaaminen			
• Yhteistyöverkostojen määrä			
• Ihmissuhdekuormitus			
• Muuta			
Erlaisissa kulttuureissa toimiminen			
• Toimintaympäristön kulttuurien tuntemus			
• Toimintaympäristössä vaadittava kielitaito			
• Häiriöt, ristiriidat			
• Epäasiallinen kohtelu			
• Muuta			
Työaika			
• Työajan ilmoittaminen ja seuranta			
• Päivittäiset ja viikoittaiset todelliset työtunnit			
• Vaikutusmahdollisuudet työaikaan			
• Työaikajoustojen käyttö			
• Työn ja vapaa-ajan yhteen sovittaminen			
• Aikavyöhykkeiden vaikutus			
• Palautumisajan riittävyys			
• Kuormittuminen			
• Muuta			